מסדרים אירועים ומסבירים קשרי זמן וסיבה

רב גילי ו׳–ז׳ | עברית שפת אם וריענון — רצף הוראה מוצע | חיזוק מודרך

רצף הוראה מוצע; התאמה רשמית לתוכנית לימודים לא אומתה.

המטרה שלי

אוכל לסדר אירועים לפי זמן ולהסביר שני קשרים ביניהם, בלי להמציא סיבה שלא נכתבה.

ידע קודם

קריאת משפטים ואוצר מילים בסיסי; איתור מידע מפורש. לחזרה: H-002 הקיים בספרייה.

בדיקת כניסה

תרגיל 1 (Q001)

קראו: ״אחרי שנטע סגרה את הספר, היא כיבתה את המנורה״. מה קרה קודם?

_____
_____
_____

תרגיל 2 (Q002)

האם המשפט הקודם מוכיח שסגירת הספר גרמה לכיבוי המנורה?

_____
_____
_____

מצאתם טעות או שיש לכם הצעה לשיפור?
נשמח לשמוע מכם! שלחו לנו הודעה
בדוא״ל או דרך האתר, בצירוף מזהה התרגיל.
yechezkelheziyehuda@gmail.com
yechezkelyehuda.com | יחזקאל יהודה

הסבר ודוגמה פתורה

סדר האזכור בסיפור אינו תמיד סדר ההתרחשות. מסמנים אירועים ומילות זמן כגון לפני, אחרי ולמחרת, ואז מסדרים לפי מה שקרה. ״באותו זמן״ עשוי לתאר פעולות מקבילות: אין לכפות ביניהן סדר.

קשר סיבתי מסביר מדוע אירוע קרה. ״מפני ש״ ו״לכן״ מסייעות לזהות אותו. אירוע מאוחר אינו בהכרח תוצאה של האירוע הקודם. מבססים כל קשר על המשפטים, ולא על ניחוש.

טקסט לתרגול — העציץ (טקסט מקורי):

ביום ראשון גילתה נטע שהאדמה בעציץ יבשה. מפני שהאדמה הייתה יבשה, היא השקתה אותה. לאחר ההשקיה היא הניחה פתק ליד העציץ. ביום שני היא קראה את הפתק ובדקה שוב את האדמה. האדמה הייתה עדיין לחה, ולכן לא השקתה באותו יום.

תרגיל 3 (Q003)

מה קדם להנחת הפתק, ומה הייתה הסיבה להשקיה ביום ראשון?

פתרון או מחוון: ההשקיה קדמה לפתק: ״לאחר ההשקיה״ הוא רמז לזמן. הסיבה להשקיה היא האדמה היבשה: נאמר ״מפני שהאדמה הייתה יבשה״. בחרנו קשר זמן אחד וקשר סיבה אחד, ולא הנחנו שהפתק גרם למצב האדמה.

מצאתם טעות או שיש לכם הצעה לשיפור?
נשמח לשמוע מכם! שלחו לנו הודעה
בדוא״ל או דרך האתר, בצירוף מזהה התרגיל.
yechezkelheziyehuda@gmail.com
יחזקאל יהודה | yechezkelyehuda.com

עזרה בשלושה צעדים

שלב 1: בדקו מה בדיוק כל משפט אומר שקרה, ומתי. הפרידו פעולה ממצב כמו אדמה לחה.

שלב 2: רשמו כל אירוע בשורה. לצד זוג אירועים כתבו לפני או אחרי; ליד סיבה מפורשת כתבו מדוע. פעולות מקבילות יכולות להיות באותה שורה.

שלב 3: דוגמה מקבילה: ״מפני שירד גשם, המשחק עבר לאולם. אחרי המעבר סידרו כיסאות״. הגשם הוא סיבת המעבר; סידור הכיסאות מאוחר מהמעבר. לא נאמר שסידור הכיסאות גרם לגשם.

טעות נפוצה ותיקון

טעות נפוצה: להתחיל באירוע הראשון שהוזכר גם כשהמספר חוזר לעבר, או לכתוב ״בגלל״ במקום ״אחרי״. תיקון: חפשו סימני זמן, ובדקו בנפרד אם הטקסט באמת מציין סיבה.

YECHEKEL YEHUDA
יחזקאל יהודה
חדר כושר למ״ח
למידה | תרגול | שאלות | הצלחה

תרגול חיזוק מודרך

תרגיל 4 (Q004)

השלימו לפי ״לאחר ההשקיה״: קודם נטע ___, ורק אחר כך הניחה ___.

_____
_____
_____

תרגיל 5 (Q005)

סדרו במילים ראשון, שני ושלישי: הנחת פתק; גילוי אדמה יבשה; השקיה.

_____
_____
_____

YECHEKEL YEHUDA
יחזקאל יהודה
חדר כושר למ״ח
למידה | תרגול | שאלות | הצלחה

תרגיל 6 (Q006)

השלימו שני קשרים: נטע השקתה מפני ש__; היא בדקה שוב ביום שני, אחרי ש__ באותו יום.

_____
_____
_____

בדיקה חדשה לאחר עזרה

תרגיל 7 (Q007)

קראו משפט חדש: ״לפני שהצלצול נשמע, התלמידים סיימו לסדר. אחרי הצלצול הם יצאו״. כתבו את שלושת האירועים לפי זמן.

_____
_____
_____

YECHEKEL YEHUDA
יחזקאל יהודה
חדר כושר למ״ח
למידה | תרגול | שאלות | הצלחה

משימת סיום

תרגיל 8 (Q008)

טקסט חדש למשימת סיום (מקורי):

בבוקר מצאה תמר דף קרוע. מפני שהדף היה קרוע, היא הדביקה אותו. אחרי ההדבקה הניחה עליו ספר כדי ליישר אותו. בערב הסירה את הספר והחזירה את הדף לתיק.

כתבו את ארבע הפעולות העיקריות לפי זמן: החזרת הדף לתיק; הנחת ספר; הדבקה; הסרת ספר.

_____
_____
_____

תרגיל 9 (Q009)

מה קרה לפני ההדבקה?

_____
_____
_____

YECHEKEL YEHUDA
יחזקאל יהודה
חדר כושר למ״ח
למידה | תרגול | שאלות | הצלחה

תרגיל 10 (Q010)

מה קרה בערב, מיד לפני החזרת הדף לתיק?

_____
_____
_____

תרגיל 11 (Q011)

מדוע הדביקה תמר את הדף?

_____
_____
_____

YECHEKEL YEHUDA
יחזקאל יהודה
חדר כושר למ״ח
למידה | תרגול | שאלות | הצלחה

תרגיל 12 (Q012)

הסבירו שני קשרים ובססו על מילים מהטקסט: בין הקרע להדבקה, ובין ההדבקה להנחת הספר.

_____
_____
_____
_____
_____
_____

מדד הצלחה: לפחות ארבע מחמש משימות הסיום נכונות, ובהן האחרונה. בתוצר פתוח: לפחות שלושה מארבעה ממדים — אירועים מדויקים; סדר ומקביליות נכונים; שני קשרים מוסברים; ביסוס במילים מהטקסט בלי להמציא סיבה. אם טעיתם, חזרו לרמזים ופתרו שוב את הבדיקה החדשה לאחר עזרה.

לחזרה: H-002 — איתור מידע מפורש, קיים בספרייה המקומית. להמשך: H-004 — רעיון מרכזי בפסקה, מתוכנן; עדיין אינו קישור לחומר מאושר.

YECHEKEL YEHUDA
יחזקאל יהודה
חדר כושר למ״ח
למידה | תרגול | שאלות | הצלחה